

REGISTRACIA E NEVE BIJANDE ČHAVESKO PHIRDA

ANE 4

MAB Crna Gorako

Pobuter taro jekh šeliberš o Ministaripe vaše andrutne butja dikhela te arakhel thaj te del protektiva e forutnenge/manušenge thaj lenge isipaske. O MAB katar o 01.01.2010 berš kerel buti thaj ke situacie e manušenge sar so sit haj o regitriripe ano registroja e bijandengo thaj themutnengo.

Kodova instrukciengo lil vaše dada/daja si kerde realizacija so si rodinde katar o MAB thaj mangel te ovel efikasno serviso e manušengo, te kerel lokhe te oven e procedure thaj te kerel sa e relevantnikane informacie te aven lokhe dži e manuša

Kodoleske so o jekhethano butikeripe e civilnikane sektorsa si jekh katar e prioritetoja ano butikeripe e MAB-esa, i iniciativa vašo kerdipe e brošurako si ano jekhethano butikeripe e organizacisa Roditelji savi so si pendžardi maškar crnagorake forutne palo arakhipe e čačipango e dajengo/dadengo thaj e čavengo.

Das najsipe e Fondoske vašo sastaripasko osiguripe, e centronge vašo socialnikano butikeripe thaj e lokalnikane korkoriradžinake ke evidentoja save so ola dende amen palo pučipe so si karakteristika lenge butikeripasko. Ulavdo baripen das thaj e UNHCR-eske save so pendžardja o baro džanlipe e proektosko thaj finansiencia dendja dumo kana sas štampime o lifleto

E evidentoja ani kodoja brošura si generalnikane karakterstar thaj naj ki relacia e praktikenca save so si šajutne, thaj kodoleske rodas tumendar te isi varesave phariepe te keren kontaktu ke vakerde institucie save so si autorizirime, te saj te oven lende detalnikane informacie.

CRNA GORA
Ministaripe vaše andrutne butja

Telefono: +382 20 225 341

Fakso: +382 20 203 275

e-mail: upravno.mup@mup.gov.me

Adresa: Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 22
Podgorica, Crna Gora

UNHCR
The UN Refugee Agency

Ranik e UNHCR-eski ani Crna Gora

Adresa: Stanka Dragojevica bb, Podgorica

Telefono: +382 20 447 400

Fakso: +382 20 447 435

e-mail: mnepo@unhcr.org

CRNA GORA
Ministaripe vaše andrutne butja

**REGISTRACIA
E NEVE BIJANDE
ČHAVESKO
ANE 4 PHIRDA**

4

UNHCR
The UN Refugee Agency

www.facebook.com/roditelji.me

www.twitter.com/roditeljime

www.roditelji.me

udruženje
Roditelji

O jekhto divesa palo bijandipe e čhavesko, numaj so anel loš thaj baxt, anel thaj obligacia e dajengo/dadengo save so trubul te keren xramovipe ke institucie te šaj o čhavo te lel pesko matikano gindo, sastipaski karta, lovengo deipe sar thaj paketo thaj dendo dumo

e lovengo katar i komuna savate vov dživdinel te dela kodoja komuna kodova dendo dumo.

Sa e phirda te šaj te ovel kodova reslo si but sadane, a te šaj kodoleste te oven sigutne, efikasnikane, informirime thaj te na našalen tumaro vaxt/vrama, trubul te džanen akava:

I PHIRD

Ministaripe vaše andrutne butja

O bijandipe e čhavesko ano hospitalo vaj ani aver sastipaski institucia trubul te ovel sikavdo ano Ministaripe vase andrutne butja ano roko katar o trin divesa. Palo kodova, jekh katar e daj/dad save so dživdinenano prandipe, džan peske identifikaciakartasa thaj e avere partnerske kartasa ano MAB (MUP), vaj pale ani filiala vaše sastripaske butja save te si komunate, bizo te ovel dikhlo o than e bijandipasko e čhavesko.

Das tumen dži džanipe te len tumenca katar o thaj i lista savi so del informacia kaj si o čhavo biando, kodoleske so šaj te ovel šajipe te len biandipasko lil katar MUP anglo kodova i sastipaski institucia/kher sastipasko te del i trubutni dokumentacija.

Ko jekh than xramonen o bijandipe e čhavesko, dena le anav xramonen le ko registro e bijandengo, sar crnagorako themutno thaj thnesa kote si leski adresa, a o formularo lena ko tumaro rodipe ko šaltero e MAB-esko. Tumaro čhavo, save si bijame ani Crna Gora, ka ovel xramomeano registro e crnagorake themutnengo te si jekh tare daj/dad ano momento e bijanipasko čhavo katar e crnagorako themutno.

O čhavo te si bijame avrial e prandipastar, solduj džene even ko šaltero e MAB-esko, i daj dela vakerdipe kodoleske kon si o dad e čhavesko, o dad vakerel kaj si vov dad, a i aver procedura savi so si e xramovipa ane registroja si jekh sar e čhavenege so si bijameano prandipe.

E čaćipena thaj e obligacie e daj/dadesko thaj e aver pašutnenge kori e čhave, sar thaj e čaćipena thaj e obligacie e dajenge/dadenge thaj e pašutnenge, si jekh bizo te ovel dikhlo si vaj na e čhave bijameano prandipe vaj avrial e prandipastar.

Sar dad e čhavesko save so naj bijandoano prandipe ovela sakova murš save so ka del vakerdipe vašo lesko ja kasko dadipe si zurardo e sudoske decizia.

Kana ka den o formularo, palo jekh dive tumenlena sertifikato katar o matikano registro e bijandengo thaj sertifikato katar o registro e themutnengo ko savramako formularo, bizo te ovel lovengo pokinipe.

II PHIRD

Fondo vašo sastripasko osiguripe

Palo kodova so o čhavo ovel xramomoano Ministaripe vaše andrutne butja, i procedura vašo leipe e sastripaske kartako si o aver phird, kodoleske so o jekhto džaipeano deipe godi ko sastripasko kher trubul te ovel 15 divesa palo bijandipe.

E čhave isi status e osiguripaske manušesko ko Fondo vašo sastripasko osiguripe prekal i daj vaj o dad sar dženo e familiako. Te šaj kodova čaćipen te ovel realizirime, numajano Fondo vašo sastripasko osiguripe, kotor katar i procedura si trubutno thaj te keren an Taksako vastaripe, numaj sade ane varesave čipote.

I daj/dad te si ani buti, o officialutno katar leski firma (manuša save keren buti ane kadrone ofisoja, agencije save so vastaren e juristikane butja ane firme thaj av.) ka den ko taksako vastaripe jekh ulavdo formularo JPR, thaj sar xramope e čhavesko save si dženo e familiaritar.

I daj/dad te na keren buti, olenge majanglal ka del formularo o officialutno katar o Zavodo vašo butikeripe vaj Biro saveste si registririme e čhaveski daj vaj dad, a te si penzioneroja kodova ka kerel o officialutno katar i Filiala e penziake vaj invalidnikane osiguripasko.

E daja/dada save so lena socialnikano dendo dumo thaj si xramome/registririme ko osiguripe, o formularo pheren e officialutne manušenje ane centroja vašo socialnikano butikeripe, a e daja/dada save so si privatnikane leutne, phuvake butukerutne vaj si avral e themake penzionera o formularo pheren ko Taksako vastaripe/ Poreska uprava.

Sar dokazo vašo registriripe e čhavesko ovel dendo thaj Sertifikato registriripaske katar o matikano lil e čhavesko.

Kana o Taksako vastaripe ka agorkerel o butikeripe e JRP registriripasko/prijava, e daja/dada džanani filijala e Fondoski vašo sastaripe e kinde sastripaske kartasa kote so e officialitne pheren thaj keren registracija thaj ko agor dena i sastipaski karta.

III PHIRD

Centro vašo socialnikano butikeripe

E daja/dada e neve bijande čhavenege ani Crna Gora isi olen čaćipen te len jekh rata lovengo deipe katar o 105,50 €, ki funda e Zakonesko vašo socialnikano thaj čhavesko arakhipe. Te šaj te len kodola love trubul te aven dži o Centro vašo socialnikano butikeripe save so si autorizirime an Tumari komuna thaj te den olen i kopija e sertifikatosko katar o matikano lil e biandengo Tumare čhavesko thaj personalnikane dokumentura katar i daj thaj o dad te oven dikhle. E officialutne katar o Centro ka den Tumen informacia kodoleske kana thaj kote ka šaj te len e love.

IV PHIRD

Sekretariato save so si autorizirime vašo socialnikano arakhipe

Varesave lokalnikane vastaripe dena džidendipasko dendo dumo/pomoć e neve bijande čhavenege ani lengi komuna, a o šarto/uslov si jekh katar e daja/dada te ovel olen thanipe/adresa ane kodoja komuna. Varesave lokalnikane rajipena, sar so si o Čekatuno foro/Glavni grad, Majučoforo/Prijestonica thaj Danilograd dena paketoja, džikaj aver sar so si o Bar thaj Mojkovac ande decizia/odluka te den jekh rata love. Kodoleske so e procedure si verver/aver ane lokalnikane korkorirajipena/samouprave, dikhen thaj pučen ke komunake sekretarijatoja save so si autorizirime/nadležni vašo socialnikano arakhipe ka šaj vaj n ate adžikeren kodova dendo dumo thaj so trubul te keren te šaj te len kodova so von den.